

Vážená paní senátorko, vážený pane senátore,

obracíme se na Vás v souvislosti s iniciativou pana prezidenta Miloše Zemana, který navrhl Senátu Parlamentu České republiky jmenovat na uvolněné místo po zemřelé člence Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, paní Naděždě Kavalírové, spisovatelku a občanskou aktivistku Lenku Procházkovou. Jedná se o významnou funkci, neboť členové Rady ÚSTR vedle jiného rozhodují o badatelské orientaci ústavu, schvalují vědecké projekty a rozhodují o obsazení funkce ředitele ústavu.

Zákon č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek, klade důraz na svobodné a nezaujaté poznání minulosti. Kandidátka Lenka Procházková je přitom známá svými aktivistickými demonstrativními vystoupeními, při nichž nakládá s hodnocením minulosti velmi ideologicky. Používá propagandistický a demagogický styl, který je možné ilustrovat na několika jejích veřejných prohlášeních o historických událostech.

V souvislosti s návrhem novely zákona o majetkovém narovnání s církvemi opakovaně označovala římskokatolickou církev jako „národního nepřítele“. Na jedné z tiskových konferencí ji dokonce dávala do kontextu s nacistickým hnutím: „... právní a dějinnou nespravedlnost zákona, který »restituuje« majetky církve, s nímž je spojeno heslo nacistů »Gott mit uns«.“ (*Haló noviny*, 28. 11. 2012).

Jako ideologické, až mesianistické je možné hodnotit její pojetí Pražského jara, respektive její reflexi marxistického socialismu z konce šedesátých let 20. století: „Pražským jarem vstoupili Češi do mezinárodního rozhovoru, jak zachránit svět.“ (*parlamentnilisty.cz*, 25. 2. 2013) Podle jejího hodnocení jsme byli v osmašedesátém dokonce „avantgardou v budování socialismu“. (*krajskelisty.cz*, 26. 4. 2016)

Obdobným způsobem nahlíží na události roku 1989: „V listopadu 1989 se Václavské náměstí zaplnilo lidmi, kteří už odmítli tolerovat normalizovaný život a chtěli se vrátit k idejím Pražského jara.“ (*parlamentnilisty.cz*, 29. 3. 2015).

Podle této politické aktivistky „život v normalizaci nebyl tak šedivý, stísněný a uniformní, jak se dnes píše v učebnicích“ a socialistické školství v šedesátých letech dokonce patřilo k „nejlepším na světě“. (*Haló noviny*, 16. 11. 2015)

Invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa 21. srpna 1968 hodnotila obdobně ahistoricky jako „zradu západních politiků, kteří náš ojedinělý pokus dovolili obětovat, aby bylo udrženo mocenské rozdělení světa, aby nebyly porušeny dohodnuté sféry vlivů“. (*parlamentnilisty.cz*, 25. 2. 2013).

Prezidentem navržená osoba veřejně žádala, aby Česká republika narušovala fungování Evropské unie a stala se „pátou kolonou“. Je také známá svými protirestitučními výpady proti „velezrádcům“, mezi něž řadí Parlament a předchozího prezidenta. V minulosti podala trestní oznámení ze spáchání trestného činu krádeže ve stádiu pokusu na vládu a představitele římskokatolické církve.

V rámci své neúspěšné kampaně do Senátu za Věci veřejné používala volební plakát, na kterém byl vyobrazen ďábel v podobě mnicha. V posledních letech také vystupuje na různých komunistických seminářích a mírových akcích, kde demonstrativně ničí symboly NATO.

Její ideologický a politický aktivismus připomínáme pouze proto, že v roce 2012 Senát Parlamentu České republiky pod vlivem senátora Jiřího Dienstbiera jr. zvolil do Rady Ústavu politické aktivisty: dlouholetou odpůrkyni Ústavu, archivářku Emilii Benešovou, politika Michala Uhla, aktivistu Občanské společnosti „Dienstbier náš prezident“, který podle vlastních slov přišel do ÚSTR s revizionistickou tezí, že je nutno odmítat historické období 1948–1989 jako totalitní. Stejný názor sdílel i další zvolený člen do Rady Ústavu Lukáš Jelínek, dlouholetý spolupracovník

1

a poradce Lubomíra Zaorálka, a identický postoj sdílel i Jan Bureš, politolog s ideologicky vyhraněným názorem a dlouhodobě spolupracující s ČSSD. Zmínění členové Rady Ústavu po svém zvolení následně odvolali ředitele Ústavu Daniela Hermana a prosadili nejruznější destruktivní změny v instituci, včetně hromadného propouštění zaměstnanců, které nemělo podle našeho přesvědčení žádný racionální důvod. Ideologicky motivovaný aktivismus přivedl Ústav pro studium totalitních režimů do dlouhodobé krize.

Domníváme se, že pokud Parlament České republiky zákonem č. 181/2007 Sb. vyjádřil vůli zkoumat a připomínat si důsledky činnosti zločinných organizací založených na komunistické a nacistické ideologii, které prosazovaly potlačování lidských práv a odmítaly principy demokratického státu, potom ideologický aktivismus a snaha účelově měnit historii a minulost by měly zůstat především doménou aktivistické politiky. Ta by neměla radikálním způsobem ovlivňovat badatelské, historické nebo vzdělávací instituce.

Připomínáme, že mnohé projekty Ústavu vznikají i v rámci Evropské unie, tudíž je těžko představitelné, že by členem Rady měla být osoba, která prosazuje názor, aby Česká republika narušovala fungování Evropské unie jako „pátá kolona“.

Lenka Procházková dlouhodobě vystupuje na různých prokomunistických akcích společně s poslankyní Martou Semelovou, která patří ke stalinistickému křídlu KSČM. Tato politička je známá mimo jiné zpochybnutím skutečnosti, že přiznání Milady Horákové ve vykonstruovaném politickém procesu byla vynucená, a tím, že práci komunistické Státní bezpečnosti označila naopak za „správnou“. Skutečnost, že Lence Procházkové tyto názory a postoje nevdají, ilustruje nejen její chápání a hodnocení historie, ale zejména dokladuje, že politika a aktivistická spolupráce s KSČM je i pro prezidentem navrhovanou osobu důležitější, než etický a společenský záměr obsažený v zákoně č. 181/2007 Sb., jenž klade důraz na poznání a porozumění důsledkům komunistické ideologie.

Návrh pana prezidenta jmenovat Lenku Procházkovou členkou Rady Ústavu pro studium totalitních režimů je především deklaratorním oceněním jejích politických názorů a postojů. V roce 2016 v textu příznačně nazvaném „Hra zrádců a ochotníků“ napsala na obhajobu prezidenta Miloše Zemana a proti jeho kritikům tato slova: „Přesto ani stát, který má svobodu slova zaručenou ve své ústavě a deklaruje, že demokracie je dialog, nemůže tolerovat, aby v této „vnitřní debatě“ sílily monologické hlasy dirigované zvenčí. Lidem, kteří intrikují proti vlastnímu státu ve prospěch cizí moci, se říká pátá kolona. Před zavedením tohoto názvu měli jednoznačnější označení – zrádci.“ (*parlamentnilisty.cz*, 28. 10. 2016)

Pokud se stane nepsaným pravidlem, že kvalifikací pro člena Rady Ústavu bude krajní stranický a politický aktivismus, potom bude i nadále pokračovat nejen krize Ústavu pro studium totalitních režimů, ale i dalších podobných institucí a společnost bude stále hlouběji politicky rozdělována.

Obracíme se proto na Vás jako předsedové odborových organizací zastupujících zaměstnance ÚSTR s žádostí o kritické posouzení předpokladů Lenky Procházkové jako kandidátky navržené prezidentem Milošem Zemanem pro významnou funkci v této instituci. Předem Vám děkujeme za Váš zájem.

S pozdravem

Miroslav Vodrážka

předseda Nezávislé odborové organizace ÚSTR

PhDr. Petr Blažek, Ph.D.

předseda Odborové organizace vědeckých pracovníků ÚSTR